

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Профілактика соціальної дезадаптованості студентської молоді засобами фізичної культури і спорту

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності (-ей): 017 Фізична культура і спорт; 014 Середня освіта, предметна спеціальність: 014.11 Фізична культура;

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин) 4 (120 год.): денна: 24 - лекції; 24 - практичні; 72 - самостійна робота); заочна: 4 (120 год.: 6 - лекції; 6 - практичні; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали: <https://drive.google.com/drive/folders/14J5oVgtg7Qx7-fU9y1hPQANCP9G5gPf?usp=sharing>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Рубан Ася Костянтинівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, старша викладачка кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини

Кафедра: кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я людини

Робочій e-mail: ruban_ak@ukr.net

Години консультацій на кафедрі: вівторок, 14.30-15.30

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни є вивчення підходів, системи принципів, функцій та механізмів процесу формування здорового способу життя; виокремлювати особливості становлення дезадаптованості у студентської молоді; використовувати педагогічні важелі впливу на молодь для формування здорового способу життя; застосовувати елементи правового виховання задля превенції дезадаптованості.

Мета дисципліни є вивчення та обґрунтування застосування професійних знань та навичок зі сфери соціальної роботи; ознайомити студентів зі змістом пропедевтики соціальної дезадаптованої поведінки; сприяти глибокому засвоєнню профілактичного напрямку педагогічної роботи, що спрямований на попередження відхилень у поведінці; обґрунтування методологічної і теоретичної основи профілактики засобами фізично культури і спорту.

Результати навчання:

- знання змісту понять «норма», «девіантна поведінка», «дезадаптована поведінка», «профілактика»;
- формування умінь та навичок аналізувати різні відхилення у поведінці, проєктувати їх подальший розвиток; визначити складові компоненти попередження соціальних відхилень;

- розкрити особливості впливу соціально-педагогічних, психологічних фізкультурно-спортивних чинників на дезадаптовану поведінку студентської молоді;
- формування практичних вмінь та навичок організації соціально-педагогічної фізкультурно-спортивної роботи з профілактики дезадаптованості у студентському середовищі.

4. Зміст дисципліни

Тема № 1. Соціальна дезадаптація як наукова і практична проблема

Тема № 2. Соціально-педагогічна робота з дезадаптованими людьми

Тема № 3. Технології фізкультурно-спортивної роботи з дезадаптованою молоддю

Тема № 4. Психосоціальна дезадаптація як проблема інтернет-покоління

Тема № 5. Формування навичок здоров'язбереження студентської молоді засобами фізичної культури і спорту

Тема № 6. Модель і методика організації фізичної рекреації студентів

Тема № 7. Особливості профілактики соціальних відхилень

Тема № 8. Засоби фізичної культури і спорту в профілактиці соціальної дезадаптованості студентської молоді

5. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю: Модульна контрольна робота

Зразок модульної контрольної роботи:

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом.

1. *Критерії соціалізації дитини в колективі.*
2. *Засоби позитивного спілкування.*

Форма підсумкового контролю: залік

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується

	необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Критеріями оцінювання індивідуальних завдань є знання фактів, явищ. Вірне, науково достовірне їх пояснення. Оволодіння науковими термінами, поняттями, законами, методами, правилами; вміння користуватися ними при поясненні нових фактів, розв'язуванні різних питань і виконанні практичних завдань. Максимальна ясність, точність викладу думки, вміння відстоювати свої погляди, захищати їх. Знання повинні мати практичну значимість.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Презентація навчального матеріалу	5
Доповідь	5
Реферат	5

Критеріями оцінювання доповіді є вміння студента стисло визначити ключові позиції, які викладені у проблематики обраної теми.

Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінки успішності відповідають навчальній програмі й найбільш важливим вимогам до знань студентів: відповіді повинні бути повними, логічними, доказовими.

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Алексєєв О. О., Степанков С. П. Понятійно-термінологічне поле проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування здорового способу життя підлітків. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. 2016. Вип. 9. С. 17–26.

2. Андрєєва О. В. Теоретико-методологічні засади рекреаційної діяльності різних груп населення. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2015. № 2. С. 7–16.
3. Антонова О. Є. Підготовка вчителя до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів. Житомир. ЖДУ ім. І. Франка. 2016. 248 с.
4. Артеменко В. В. Фізична культура у вищих навчальних закладах та основні інноваційні технології викладання. Удосконалення освітньо-виховного процесу в вищому навчальному заклад. 2018. Вип. 21. С. 101–105.
5. Бабюк С. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до оздоровчої роботи. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2018. Вип. 25, Ч. 1. С. 8–18.
6. Баштовенко О. А., Голуб Л. О, Замашкіна О. Д. та ін. Соціалізація студентської молоді засобами фізичної культури. Полтава. ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2019. 222 с.
7. Березкіна О. О., Височин О. А. Актуальність пропаганди здорового способу життя серед учнівської та студентської молоді. Фізична реабілітація та здоров'язбережувальні технології: реалії і перспективи. Полтава. ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2017. С. 108–111.
8. Бермудес Д. Обґрунтування моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017. № 7. С. 26–36.
9. Бесараба О.Ю. Деадаптованість як наукова категорія. Соціальна психологія; Психологія соціальної роботи. 2019. №1. Т.1. С. 139-144.
10. Біда О. А., Шевченко О. В., Кучай О. В. Підготовка фахівців з фізичної культури до формування здорового способу життя засобами здоров'язбережувальних технологій. Збірник наукових праць: Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. Випуск 2 (65). Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 21–25.
11. Бойко Ю. С. Науковий аналіз категорій «здоров'я» та «здоровий спосіб життя» з позиції педагогічної аксіології. *Психолого-педагогічні проблемисільської школи*. 2018. Вип. 50. С. 63–71.
12. Вакуленко О.В. Світогляд здорового способу життя як соціально-педагогічна проблема. *Науковий вісник збірника наукових праць*. 2019. Вип. 10-11. Одеса: ПДПУ ім. К.Д.Ушинського, С.44-49.
13. Гавриш Н. В., Піроженко Т. О., Рогозянський О. С., Хартман О. Ю. Програмно-методичний комплекс «Впевнений старт» як освітня система. Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи : зб. наук. Праць. Хмельницький : ФОП Мельник А.А., 2020. С. 85-94.
14. Галуз'як В. М., Холковська І. Л. Педагогічна діагностика: курс лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД». 2015. 155с.
15. Данилко В.М. Формування здоров'язбережувальної компетентності у процесі підготовки майбутніх фахівців фізичної культури. «Молодий вчений». № 3 (55) • березень, 2018 р. С. 236-239.
16. Дерека Т. Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання : концепція дослідження. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 7. С. 31–39.
17. Дубасенюк О.А. Професійно-педагогічна освіта: методологія, теорія, практика: монографія. Т. 2. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 376 с.
18. Жарова А.В. *Формування здоров'я*. Миколаїв. 2016. Ліга. 265 с.
19. Желева О.І. Формування навичок здорового способу життя. Черкаси. Золотоноша. 2018. 147с.

20. Закопайло С. А. Формування мотивації та інтересу в учнів загальноосвітніх шкіл до занять фізичною культурою. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2015. Випуск 8. С. 140–146
21. Іваній І. В. Психологія фізичного виховання та спорту. Суми.ФОП Цьома С.П.2016. 204 с
22. Коврига Ю.І., Колос М.А. Роль оздоровчо-рекреаційної діяльності в житті студентів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 2016. № 136. 112-114 с.
23. Козирев М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 352 с.
24. Козубовська І., Козубовський Р., Сойма Н., Мигалина З.. Соціально-педагогічна робота з дезадаптованими підлітками в США. Ужгород. АУТДОР-ШАРК. 2019. 225с.
25. Корж Н.Л. Формування ціннісного ставлення у студентів спеціальностей до фізичної культури в процесі самостійних занять. Автореферат дисертації кандидата наук. Дніпро. 2016. 21 с.
26. Костіна В. В. Філософські основи професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до профілактики дезадаптації учнів. Інноваційні наукові дослідження у сфері педагогіки та соціальної роботи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 берез. 2017 р. Сладковічево (Словацька республіка): Ун-т Данубіус, 2017. С. 132–135.
27. Кузнєцова О. Т. Методична система застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання студентів. *Дисертація доктора наук*. 2018. Київ.613 с.
28. Курчаба Т. Соціологія. Луцьк. ПП Сорока Т. Б. 2015. 184 с.
29. Лукашевич М. П. Соціологія. Основи загальної, спеціальних та галузевих теорій. Київ. Каравела. 2015. 544 с.
30. Лучко О. Р., Довженко С. С. Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології. Харків: УкрДУЗТ. 2020. 56 с.
31. Максим О. В. Висвітлення проблем соціальної дезадаптації у дослідженнях вітчизняних та іноземних психологів. *Молодий вчений*. № 4 (19), Ч. 3. 2015. С. 98–102
32. Максимова Н.Ю.. Психологічні механізми адаптації девіантів до сучасного соціокультурного середовища. Київ. Педагогічна думка. 2015. 254 с.
33. Максимовська Н. О. Соціально-педагогічна діяльність зі студентською молоддю у сфері дозвілля: анімаційний підхід. Харків : ХДАК : Тім Пабліш Груп, 2015. 366 с.
34. Махиня Н. Освіта дорослих у країнах ЄС та України: історія і сучасність: монографія. Черкаси: ФОП Гордієнко Є.І., 2018. 292 с.
35. Мінц М. О. Прояви моральної вихованості у студентів вищого навчального закладу на заняттях фізичного виховання. *Наукові праці SWorld*. Випуск 45. Том 5. Науковий світ. 2016. С. 78– 82.
36. Міхійко О. І. Формування культури здоров'я населення як нагальна потреба сучасності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. № 1 (3). С. 82–92.
37. Мовчан В. П. Фізкультурно-спортивна діяльність як один із засобів виховання дисциплінованості підлітків. *Молодий вчений*. № 4.1 (68.1). квітень, 2019 р. С. 16–19.
38. Моїсєєв С. О. Рухливі ігри як важлива складова реалізації компетентнісного підходу до навчання учнів 1 - 4 класів на уроках фізичної культури у Новій Українській школі. *Спортивні ігри*.2019. № 2. С. 29–40.

39. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/42/2016>
40. Нікітіна І.В. Психологічна безпека особистості студента в процесі адаптації. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею. Гімназії». Спеціальний тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. № 6. Кн. 2. Том I (79). Київ: Гнозис, 2018. 456 с., С. 361–367
41. Ніколаєв, Л. О., & Маркелова, А. В. Психологічні чинники дезадаптації дітей молодшого шкільного віку. *Правничий вісник Університету «КРОК»*, (34). 2019. 125–134.
42. Олексієнко Я. І. О 53 Фізична рекреація студентів вищих навчальних закладів. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2017. 108 с.
43. Олексієнко Я. І., Гунько П. М. Теорія, види та технології оздоровчорекреаційної рухової діяльності : навч.-метод. посіб. Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького. 2018. 260 с.
44. Олексієнко Я.І., О.Е. Менших, Шахматов В.А, Байда О.Г. Фізична рекреація студентів вищих навчальних закладів : навч. метод. посіб. Черкаси: ЧНУ імені Б. Хмельницького. 2017. 108 с.
45. Орленко І.М. Детермінанти соціальної дезадаптації особистості в сучасному українському суспільстві. Дисертація доктора філософії, Одеса, 2020. 278 с.
46. Остапчук О.Л., Котловий С.А. Методичні рекомендації до курсу «Соціалізація особистості». 2017. Житомир. Вид-во ЖДУ ім.І.Франка. 48 с.
47. Петрюк І. М. Соціально-педагогічна робота з дезадаптованими підлітками у загальноосвітній школі. Вісник психології та педагогіки. URL: <http://surl.li/emstf>
48. Ревякіна О. З. Основні теоретико-методологічні підходи до проблеми особистісного здоров'я у вітчизняній та зарубіжній психологічній науці. *Психологія особистості*. 2017. № 1 (4). С. 308–315.
49. Рожанська Н. В. Загальна соціологічна теорія. Миколаїв. Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 2017. 336 с.
50. Рубан А.К. Формування навичок здорового способу життя у соціально неадаптованих підлітків засобами фізичної культури. . Перспективи та інновації науки. 2022. 9 (14). С, 349-362
51. Савельєва Н. М. С Соціальна профілактика девіантної поведінки. Полтава. ПНПУ. 2016 р. 110 с.
52. Садовський О., Кириченко В. Складові моделі рекреаційної культури студентської молоді. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2016. №20. 154- 158 с.
53. Ткач Б. М. Нейропсихологічні основи діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою. *Дисертація доктора наук*. 2019. Київ. 164 с.
54. Третяк С.В. Розвиток і виховання здоров'язбережувальної компетентності та фізичної культури особистості засобами предмету «Фізична культура». Маріуполь. 2019. <http://surl.li/emuud>
55. .
56. Хома Т. В. Педагогіка фізичного виховання і спорту: теоретико-практичний супровід до самостійної роботи студентів. Ужгород. УжНУ «Говерла». 2020. 104 с.
57. Черепанова С. О. Філософія освіти: форми культуротворчості в історичному та індивідуальному бутті людини. Науковий вісник. Сер. Філософія, 2015. Вип. 45 (Ч. І). С. 168–178.

58. Чухрій І. Особливості соціально-психологічної дезадаптованості та адаптованості молодих людей з порушення функцій опорно-рухового апарату. Наука і освіта. 2016. С. 203–210.
59. Яворська Т.Є. Теоретико-методичні основи формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту Нової української школи. Житомир. 2019. Вид. О. О. Євенок. 372 с.
60. Ячнюк М. Ю. Технологія впровадження засобів активного туризму в рекреаційну діяльність студентської молоді. Автореферат дисертації кандидата наук. К., 2016. 20 с.

Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини протокол №5 від «9» січня 2024 р.